

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

27. In eos, qui Dei misericordia abutu[n]tur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Annulus cui filio prodigo datus. Esdr. 3. Gen. 41. 1. Mach. 6.

nulum datus, cui plenam potestatem A damus. Sic Assuerus annulum dedit Aman, ut quod vellet, obfignaret. Sic Pharaon tulit annulum de manu sua, & dedit eum in manu Ioseph. Sic in libris Machabæorum Antiochus morti proximus annulum dedit. Philippo amico, Annulus regius solet esse gemma signatoria. Quis dicat, an non fuerit gemma ipsius patris, qua exinde signare posset, ac disponere de omnibus, quæ patris erant? Arrabonem certæ familiaritatis erga Deum Patrem accepit, dum annulum istum accepit.

Filii prodigi patronus pater.

Quid ultra in hoc patre desiderari potest? Sed adhuc audi majora. Quis aded remittit offensas, ut fiat offendenti Parronus? Inveniuntur, qui reconciliantur inimicis, ut nihil ipsis mali velint: nonnulli etiam, quod plus est, ut bonum optent: at verò qui cum invidiâ causas suscipiant, non humanæ, sed divinæ est charitatis. En divina charitas. Cum auditis symphoniis, quadam quasi invidentiâ ractus indignatus esset frater senior, nec ingredi vellet, egressus pater invitavit eum ad lætitiâ communem, cumque is regressisset falsa ob exaggerationem: Postquam filius tuus hic devoravit substantiam suam cum meretricibus. Syriac. Substantiam tuam. Græc. Vitam tuam cum meretricibus; pater nihil ad ista in suis terminis responderet, sed accusavit potius accusantem, dicens: Gaudendum de invento fratre, de reviviscentiâ ejus, nec propter eam tam oblectandum, aut ita præter charitatem pugnandum. O cæcum amorem prolis! per quem nihil amplius turpe videt in filio, qui eum se defendit, sic amplexatur, sic exoscularur, quasi nihil sit eo in mundo pulchrius. Non horret sordes, putorem, pedorem ex porcorum curâ contracturæ: foetor ipsi opobalsamum videtur. Mi pater, fuge has meas sordes, inquit ille. Et pater: Nihil eam me offendunt, quia te amo, gnate mi. Sic sic patri amanti nihil filii malè olet. O patris amorem!

Syriac. Græc.

Guillelm. in Acol.

Prodigi pater filio prodigalior.

sed tamen nō prodegit, nisi summæ patrimonium: at quæ comparatio est gratiæ, & pecuniæ, spiritus, & Carnis, Dei, & hominis? *Venite, emite, & comedite absque argento, & absq; ullâ commutatione vinum, & lac Divinitatis, & humanitatis. O Deum, liceat iterum dicere, prodigū sui!*

Guar. Abb.

Nolite timere, pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum. Græc. Pater vester est, Calorum regnum vobis ex sua maxima erga vos benevolentia dare visit. Pater vester est. O fiduciam!

Luc. 12. Græc.

Quidam angusti cordis homines non capiunt, qui fieri possit, ut Deus diligat hominem, cum ipse cæcus non sit, nec levis amans, nec passione moveatur, optimeque cognoscat hominem, quoad corpus esse compendium omnium miserrimum, & quoad animam plenum tot undique malis. Sed verè falluntur, dum putant, amorem Dei eandem habere originem, quam habet amor in homine. Homo etenim ab extrinseco, hoc est, ab objecti bonitate rationem sui desumit amoris: Deus autem ab intrinsecâ suâ, non creaturæ bonitate ad amandum movetur. *Charitate perpetuâ dilexi te.* Hinc mysticè faciunt fenestræ templi ab intrinseco latiores: non enim ab extrinseco lumen, sed ab intrinsecis luminibus desumebant.

Jerem. 31.

Est id sensus Bean. in illud: *Pater misericordiarum.* Dicitur *Pater misericordiarum*, inquit Bern. non *Pater judiciorum*, quoniam ex se sumit materiam, & velut quoddam seminarium miserendi: nam quod judicat, & condemnat nos, eum quodammodò cogimus; miserendicantiam, & originem sumit ex proprio, judicandi, vel ulciscendi magis ex nostro.

D. Bernard. serm. 5. de Nat. Domini.

In eos, qui Dei misericordiâ abutuntur.

PUNCTVM XXVII.

Sed ut ait Tertullianus: Nemo deterior fiat, ed quod Deus bonus sit, toties remittens, quoties delinquimus.

Tertull. c. 7. de penit.

Aso

Ro. 7.2.

D. Anselm. ib.

Divina boni-
tatis divitias
contemnit.

Græc.

Divinam irā
sibi thesauri-
zare quid.

D. Anselm.
D. Bernard.

Iob 14.
Septuag.
Chald.

Reut. 32.

D. Anselm.

An divitias bonitatis ejus, & patientia, & longanimitatis contemnis, ignorans, quod benignitas Dei ad poenitentiam te adducit? Divitias bonitatis in hoc manifestantur, ait in hunc locum D. Anselmus, quod tanta quotidie mala faciunt homines, & tamen Solem suum oriri facit super bonos, & malos; & pluit super justos, & injustos. O quot à terra dehiscens deglutire deberet, quos tamen bonitas Dei, benignitas Dei per beneficia, & favores ad poenitentiam provocat! Patientia ostenditur per tot, & tanta mala, quæ sustinet: longanimitas autem, quoniam non statim punit eos; sed expectat ad poenitentiam per multa tempora. Sed has divitias bonitatis, patientiæ, & longanimitatis contemnit, qui non sic utitur ad poenitentiam, ut Deus intendit; sed ad vanam securitatem vertit, existimans, Deum non curare humanas res aut donare, quod differt. Sed errat, ignorans, inquit, quoniam benignitas Dei ad poenitentiam te adducit. Græcè, Ad poenitentiam te agit, & impellit, &c.

Tu autem secundum divitiam tuam, & impoenitens cor, thesaurizas tibi iram in die ira. Quid sibi vult, thesaurizas tibi iram? Qui thesaurizat, addit quotidie numos numis, & divitias divitiis, ut thesaurus augeatur. Sic Anselmus: Accumulas tibi iram, quasi thesaurum. Sic Bernardus: Thesaurizas tibi thesaurus iræ, pro pro rogatis thesauris misericordiæ. Adaugeat Deus quotidie thesaurum iræ, prout tu auges quotidie materiam iræ, quæ est peccatum. Signasti quasi in sacculo delicta mea. Sept. Signasti meus iniquitates in maris supio. Chald. Signatum est in libro memorialium delictum meum, & accumulatus super iniquitates meas. Eia, age igitur, adauge iniquitatem super iniquitatem: scito tamen quidd auges thesaurum iræ Dei. Nonne hæc condita sunt apud me, & signata in thesauris meis?

De divinâ benignitate iram sibi reprobis thesaurizat, inquit Anselmus: quia dum ad poenitendum tempus accipit, & ad peccandum expendit, ipsum remediū gratiæ vertit in augmentum culpæ; unde & omnipotens Deus, quia collata reme-

dia conspicit ad culpæ augmentum trahi, ipsam benignitatem, quam contulit, in iudicii distinctionem vertit, ut inde post plus feriat, unde modò amplius expectat: & quia homo deferere malum non vult, ut vivat; augeat, unde moriatur.

Hinc est, quod in praxi Scripturæ idem est punitionem differre, & irasci. Distulisti Christum tuum. D. Hieron. ex Hebr. Iratus es adversus Christum tuum. Audiuit Dominus, & distulit, hoc est, maxima ira excaudit. Id quod subdems declarat: Ignis accensus est in Iacob, & ira ascendit in Israël. Hinc ille: Lento gradu ad vindictam divina procedit ira: sed tarditatem supplicii gravitate compensat. Sic alius: Cunctatur: talis est Numiuis natura. Et Gregorius Quos diutius ut convertantur, expectat, non convertos diutius damnat.

Hoc est, quod in persona peccatoris ferebatur David: Iniquitates meae supergressæ sunt caput meum, & sicut onus grave gravata sunt super me. Vbi August. legit: Sicut fustes gravata sunt super me; quæ ex peccatis factis sunt, qui impius comburatur in die furoris, quando sicut ignem mittit Dominus iram suam. Eia ergo faciem adauge, ut pyram, & ignem, quo comburaris, adaugeas.

Et pluit Dominus à Domino sulphur, & ignem. Quid sibi vult, Dominus à Domino? Cajet. Oleast. P. gnin. Vatab. id est, à se ipso, non à causis naturalibus; sed à sua omnipotentia, &c. Dominus à Domino. D. Hilar. Hieron. & August. id est, Filius à Patre. q. d. Ego humanam assumpturus carnem, humanæ naturæ ulciscar opprobrium: Et pluit Dominus à Domino sulphur, & ignem.

Quia ira Dei illa fuit, postquam spatio centum annorum expectavit mundum ad poenitentiam? Aperta sunt catavata calis, &c. O quam magna fuit Dei patientia! O quam increduli illi ad justorum voces Lot, & Noë! Sed tandem rupti sunt fontes abyssi, & pluit Dominus à Domino sulphur, & ignem.

Vbi Greg. Sulphur sic ignem nutrit, ut foetorem gravissimum exhalat. In ipsa igitur qualitate ultionis notatur macula criminis:

Psal. 83.
Hebr.
Psalms. 77.
Pœnam differre, & irasci, Deo idem.
Plutar. de sera Numin. vindic. D. Greg.
Psal. 37.
D. Aug. ib.
Peccata sunt fustes gravitates.
Gen. 19.
Cajet.
Oleast.
Pagnin.
Vatab.
D. Hilar.
Hieron.
August.
Gen. 6.
Dilu. sicut gravitate tarditatem supplicii Deus compensavit.
1. Pet. 3.
D. Greg. 14.
Mor. 10.

Sodomita cum igne, & sulphure extincti. Lib. 4. Dial. c. 36.

criminosi: qui enim ad perversa desideria ex carnis foetore arserant, dignum fuit, ut simul igne, & sulphure perirent. Et alibi: Quia amore illicito corruptibilis carnis exarserant, simul incendio, & foetore perierunt: quatenus in poena sua cognoscerent, quia aeternae morti foetoris sui se delectatione tradidissent. Sic Rupert. Quia carnes eorum non qualescunque luxuriae, sed ejus libidinis igne arserant, quae est contra naturam, ideo non qualemcunque ignem, sed ignem super eos pluit sulphureum: Et quia talem carnis foetorem miserant ad caelum, recte de caelo foetorem igneam, vel ignem foetidum receperunt.

Rup. in c. 19. Gen. Cur igne de calis submisso.

Psal. 89. Symmach. Psal. 9.

Quos diutius, ut convertantur, expectat, non conversos, durius damnat: Quis novit potestatem irae tuae, & pra timore tuo iram tuam dinumerare? Symmach. Quis novit vires furoris tui?

Cassiod. ibid. Ezec. 7.

Exacerbavit Dominum peccator, secundum multitudinem irae suae non quareat. Ut hic ulciscatur (exponit Cassiodorus) in futuro gravius puniturus.

Hieron. ibid.

Et scietis, qui a ego Dominus spercutiens, ecce dies, ecce venit, floruit virga, germinavit superbia. Ubi Hieronym. Floruit virga, quae multo vobis tempore minabatur, & de flore fructum plagarum parturit.

Apo. 6.

O quam merito miseri clamabunt: Montes, operite nos, & colles, cadite super nos! Quid hoc? quid trepidatis? A facie, inquit, irae Agni. Quid? Estne Agnus leonae saevior, ut a facie Agni trepidetis? O Agnum, qui modò non aperit os suum! o mansuetum! o pium. Veruntamen, quis non timebit te, Domine, & magnificabit nomen tuum, quia tu solus pius es? Quae ratio hae timoris? Optima est, quia hae pietas in iram, & zelum vertetur.

Apo. 12. Dei pietas debet nobis timorem incutere.

Psal. 76. Hebr.

Viderunt te aqua, Deus, viderunt te aqua, & timuerunt, & turbata sunt abyssi. Heb. Viderunt te aqua, Deus, & torta sunt, & cruciata sunt. Et turbata sunt abyssi. Alii: Et tremuerunt abyssi.

Iob. 14. Hebr. Deum iratum intueri, gehennae

Quis mihi hoc tribuat, ut in Inferno. Heb. Sepulcro protegas me? &c. Eligat mortem, quin fortasse Infernum dampatorum, hoc est, ipsas Inferni poenas ad tempus. Sper. in XA Scriptura selecta.

cas nimirum, quas sensus appellat, antequam oculos in illos Dei oculos indignatione plenos intendat. Et hoc ait Chryf. Si quis est, qui sensu, ac mente praeditus sit, is certe gehennae poenam tolerare mallet, quam adverso Deo stare. Quid mirum, si David toto contremiscens corpore dicebat: Non est sanitas in carne mea a facie irae tuae, non est pax ossibus meis a facie oculorum tuorum? Ubi Origenes: Sola, inquit, facies irae tuae, id est, consideratio ipsa indignationis irae me perterritur, & convertit, ut irae tuae jam in me locus esse non debeat.

na intolerabilis. Chryf. hom. 5. in exp. 15. epist. 1. ad Corinth. Psal. 37. Origen. ho. 1. in Ps. 37. Ex sola consideratione iratae vultus Dei David infirmabatur.

Hi memores divinae justitiae, misericordia non sunt abusi. Misericordiam, & Psa. 102. judicium cantabo tibi, Domine, dicebat David; hoc est, non solum misericordiam; Psa. 24. sed etiam justitiam cantabo. Dulcis, & Gen. 9. rectus Dominus. Cassiod. Dulcis, ut ametur, rectus, ut timeatur. Sic Lippom. ad illud: Arcum meum ponam in nubibus calis, & erit signum foederis &c. iram cum misericordia ibi conjunctam fuisse. Et iram quidem demonstrasse, cum arcum in signum posuit, qui terrore indicium habet ut ait S. Ambrosius: Misericordia vero ostentasse, cum non posuit in signum sagittam, quae ferit, & vulnerat, mactat. Et Serabus ad illud, Et flammam gladium, atque versatilem. Misericordia, inquit, est, quod versatilis sit, sed irae, quod sit gladius, & flammis.

Psa. 102. Psa. 24. Gen. 9. Cassiod. Lippom. Genes. 30. Serabus.

Bernardus: Pedum Dei alterum justitiam, alterum misericordiam nominem? Hae illa sunt sponsae crura, quae sponsa tam magnifice commendat, comparans ea columnis marmoreis fundatis super bases aureas. Felix mens, cui semel Dominus Iesus utrumque infixit pedem, timorem, & spem. Curato, ut neutro frauderis illorum. Porro enim si jam dolore peccati, & iudicii timore compungeris, veritatis, iudicii que vestigio labia impressisti. Quod si timorem, doloremque divinae intuitu bonitatis, & spe consequenda indulgentiae temperas, etiam misericordiae pedem amplecti te noveris: alioquin alterum sine altero osculari non expedit, quia & recordatio solius iudicii in barathrum desperationis pra-

D. Bern. ser. 6. in Cant.

Q

præcipit, & misericordiæ fallax assentatio pessimam generat securitatem. Datum est mihi misero nonnunquam sedere secus pedes Domini Iesu, & modò hunc, modò illum totâ devotione amplecti. in quantum me sua benignitas dignabatur, admittere. At si quando miserationis oblitus, stimulante conscientia, iudicio paulò durius inharerem, mox metu incredibili, ac miserabili confusione dejectus, & tenebroso circumfusus horrore, hinc solum palpans de profundo clamabam: *Quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare? Quod si eo relicto pedem misericordiæ plus tenere contingeret, tanta è contrario incuria, & negligentia dissoluebar, ut confestim & oratio repidior, & actio pigrior, & risus promptior, & sermo incautior, & omnis denique utriusque hominis status inconstantior appareret. Proinde magistrâ jam instructus experienciâ, non iudicium jam solum, aut solam misericordiam; sed misericordiam pariter, & iudicium cantabo tibi, Domine. In æternum non obliviscar justificationes istas. Cantabiles mihi erunt ambæ pariter in loco peregrinationis meæ, quousque misericordia super exaltata iudicio, miseria conticeat, ac sola caeter tibi de cætero gloria mea, & non compungar.*

*Psal. 100.
Psal. 70.*

*D. Aug. tract.
3. in Ioan.
Rom. 9.
Ioan. 8.*

Psal. 24.

*Isa. 42.
Psal. 102.*

Rom. 2.

Sed optimè August. utriusque simul utilitatem, & necessitatem asserit, illud notans, quòd Dominus dixit adulteræ: *Nec ego te condemnabo, vade, & iam amplius noli peccare.* Non dixit Dominus, ait August. *Nec ego te condemnabo, vade, & vive, ut vis.* Intendant ergo, qui amant in Domino mansuetudinem, & timeant veritatem, etenim *Dulcis, & rectus Dominus.* Ama, quòd dulcis est, time, quòd rectus est. Tanquam mansuetus dixit, *Tacui;* sed tanquam iustus: *Nunquid semper tacebo? Misericors, & miserator Dominus.* Ita planè. Adhuc adde, *longanimis:* adhuc adde, *& misericors:* sed time, quòd est in novissimo, & *verax:* quòd enim modò sustinet peccantes, iudicaturus est contemneutes. *An divitiis longanimitatis eius contemnis? Ignoras, quia patientia Dei nã penitentiam te adducit? Tu autem secun-*

dem duritiam tuam, & imponentes eor, thesaurizas tibi iram in die ira. Mansuetus Dominus, longanimis Dominus, misericors Dominus, sed & iustus Dominus, & verax Dominus.

Sed, inquires, minatur Deus, vix autem unquam ad flagellum venit. Audi Chryso-
Chry. ser. 17. in epist. ad Rom.
sostomum: Ergo hæc omnia verba sunt, & neque punitur dives ille Lazari contemptor, neque fatuæ virgines à sponso reiciuntur? Ergo, qui fordidis est vestibus, non peribit manus, ac pedes vincit?

Dei mina in opus exiunt.
Qui centum denarios à conservo suo exegit, non tradetur tortoribus? Quòd de mæchis dictum est, nimirum quòd vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguetur, verum non erit? Sed minatur ista tantummodò Deus, iterum inquires. Et unde, dic, quæso, tantam rem audes publicè loqui, atque ex te ipso ferre sententiam? Ex his, quæ fecit Deus, contrarium probare poterò, non enim minæ sunt, & verba tantummodò, quæ facta sunt, & in opus exierunt. Quis totum orbem, inducto diluvio, stagnavit, ac grave illud naufragium, omnimodamque generis nostri perditionem effecit? Quis deinde flumina illa, relæque flammantia super terram Sodomorum dimisit? Quis universam Ægypti exercitum in mare demersit? Quis sexcenta Israëlitarum millia in eremo consumpsit? Quis Synagogam Abiron combussit? Quis subter eos, qui Core, & Dathan adhæserunt, telluris os aperuit, devorareque iussit? Quis septuaginta illa millia propter Davidis peccatum, uno temporis momento, peste occidit? Commemorabone & eos, qui privatim puniti sunt?

Num. 15.
An Cain illum continuo traditum supplicio? An lapidatum cum omni suo genere Charmi? An cum, qui propterea quòd Sabbato ligna collegisset, idem passus est? An quadraginta illos pueros à bestiis consumptos, quibus neque propter ætatem paritum est? Si verò etiam post gratiam eadem videre volueris, perpende, quanta Iudæi pessimi sint. Quomodo liberos suos comederint mulieres, quomodo extremæ fami, bellisque variis, ac gravibus traditi, omnes superio-

res tragedias calamitatum suarum abundantia superaverint? Et Ananias, & Saphira quantas ob modici argenti furtum dederint poenas, omnes scitis, &c.

Adde igitur, adde peccata peccatis, tibi que blandire de minis solum, nec tandem flagella pertimesce. Puras, posse peccare in ævum, & impunè? Omnium, quæ sunt, inquit D. Thomas, sive bona, sive mala, est quadam certa mensura, quia nihil est infinitum, & omnium istorum mensura est in præscientiâ. Bonorum quidem in ejus præparatione. Eph. 4. *Quia unicuique nostrum data est gratia, secundum mensuram donationis Christi.* Malorum verò in permissione: quasi aliqui sunt mali, non tamen quantum volunt; sed quantum Deus permittit; & idèò tandiu vivunt, quandiu perveniant ad hoc, quod Deus permittit. Matth. 23. *Implete mensuram patrum vestrorum.* Et idèò dicit D. Paulus: *Ut impleant peccata sua semper.* Ubi Cajet. Ut indefinenter addant peccata peccatis, quousq; impleant prævisam, ac permissam mensuram peccatorum. Vnde Cornelius à Lapide infert, Deum urbibus, regnis, & à parti proportionè impiis privatis certum statuisse peccatorum cumulum, ad quem poenam, vel vindictam differt, donec impleatur, ut illo impleto, omnia simul & perfectè vindicet, & castiget. Origenes: Sicut omnia fecit Deus in mensura, & pondere: ita etiam & patientiæ ejus certa mensura est, quam mensuram credendum est esse consumptam, vel ab his, qui diluvio perire, vel ab his, qui in Sodomis cælesti igne vastati sunt. Unde & de Amorrhæis dicitur: *Nondum impleta sunt peccata Amorrhæorum usque nunc.* Fert ergo Deus patienter, & expectat uniuscujusque penitentiam: sed non nos dissolvat hoc, & tardos ad conversionem faciat; quia rursus patientiæ ejus, & sustentationis ejus certa mensura est. *Secundum avaritiam tuam, & cor impoenitens, thesaurizas tibi iram in die ire, & revelatio nis iusti iudicis.* Sic Ambros. ad illa verba: *Clamor Sodomorum, & Gomorrhæ impletus est.* Magna Domini patientia, ut non

A statim peccatorem puniat, sed diu differat, expectans correctionem, nec commoveatur ad ulciscendum, nisi peccator mensuram excedat. Idem in illud A. ost. *Ve fiat supra modum ipsum peccatum peccans per mandatum.* Quid est, ait, supra modum, quasi datus sit modus delinquentibus, cum peccare non liceat? Sed Dei verba sunt dicentis: *Non sunt completa peccata Amorrhæorum.* Per quod ostendit, mensuram quandam esse delictorum, quam cum impleverint peccatores, vitæ digni minimè judicentur, sicut & Pharaon, quia istum modum impleverat, Dei virtutes, & signa in illum ostensa sunt, per quæ cæteri territi ad emolumenta vitæ se exercerent, ut in mortuo vita discatur. Hoc item August. vel Author libri de vita Christiana, inter Opera Augustini.

C Sed hoc magis, inquit, sentire nos convenit, tandiu unumquemque Dei patientiâ sustentari, quamdiu nondum peccatorum suorum terminum, finemq; compleverit: quo consummato, cum illicè percuti, nec illi ullam veniam jam reservari. Esse autem, subdit, certum peccatorum modum, atque mensuram, Dei ipsius testimonio comprobatur. Et quod unusquisque vel celeritè, vel tardius, prout peccatorum suorum modum expleverit, judicetur, evidentissimè quidem demonstratur, quando de Sodomorum, & Gomorrhæorum interitu, ac incendio (qui sua jam peccata repleverant) ad Abraham Deus loquitur dicens: *Clamor Sodomorum, & Gomorrhæorum repletus est, & peccata eorum magna vehementer repleta sunt.* De Amorrhæis verò quid dicit, qui sua nondum peccata finierant, quos post multos annos, quàm supradictæ civitates crematæ sunt, constat esse deleros. *Nondum repleta sunt peccata Amorrhæorum usque adhuc.* Quo exemplo manifestissimè instrui mur; & docemur, singulos secundum peccatorum suorum plenitudinem, consummari, & tandiu, ut convertatur, sustineri, quamdiu cumulum suorum non habuerint delictorum consummatum. Nemo se fallat, nemo

Rom. 7.

D. August. ad vita Christ. c. 3.

Gen. 15.

Q 2

nemo

A 3. 5.

D. Thom. in 1. ad Thess. 2. lect. 2.

Ephes. 4. Peccatorum mensura impleta interitum adfert. Matth. 23. 1. Thessal. 2. Cajet. ibid.

Corn. à Lap. ibid.

Orig. lib. 2. super epist. ad Rom. c. 2. tom 3.

Gen. 15.

Ambros. de Abr. Patriar. l. 2. c. 6.

Psal. 5.

nemo se decipiat: malos non amat Deus, peccatores non amat, injustos, rapaces, crudeles, & impios non amat. Quoniam non volens Deus iniquitatem tu es. Et odisti omnes, qui operantur iniquitatem: perdes omnes, qui loquuntur mendacium. Hactenus ille, qui tamen, ut ceteri Patres, sic intelligendus est, ut peccatori nec tunc gratiam sufficientem denegat.

D. Bernardi.

Psal. 33. Pagnin.

Apoc. 4.

Tantâ igitur, Fratres mei, misericordiâ non abutamur, nec pedem alterum amplectentes, misericordiâ scilicet; alterius, hoc est, justitiâ obliviscamur, sed ut monet Bernard. ambabus ulnis amoris, ac timoris complectamur utrunque: nam etsi Oculi Domini super justos: Vultus etiam, vel cum Pagnin. ira Domini super facientes mala. Et licet nunc sedens sedeat similis aspectui viridis jaspidis misericordiâ in throno, tamen idem jam similis est sardini ardenti suâ justitiâ.

Adjutorium, & auxilium in tribulationibus inveniam esse validum.

Tot, tantaque? quid? num id experientia, asque didicisti, sancte David? Quoties! Eram quondam quadam in speluncâ latitans, hostium que circumseptus cuneis, ij ipsi, qui mecum aderant, de hac in Deum fiduciâ me perterritabant, dicentes: En circumdatus nobiscum ab exercitu, quomodo effugies, nisi avoles quasi passer? In Domino confido, inquit David. Et ecce celerrimus nunciis ad Saul, qui mox, quadam belli occasione aliunde extortâ, abire cogitur. Tunc David ad suos: Quomodo dicitis anima mea: Transnigra in montem sicut passer? In Domino confido.

Nec iterum hac spe frustratus: Misit, inquit, de caelo, & liberavit me, &c. Ad Deum, qui benefecit mihi. Chald. Qui precepit aranea, ut perferret telam in ore spelunca ad defensionem meam.

Hanc suam Deus protectionem promittit in Isa. Dominum exercituum, ipsum sanctificavit, & erit vobis in sanctificationem. Alii ex Heb. Et ipse erit vobis in palatium, & asylum. Quæ major securitas, quam palatium, quam Curia Regis caeli, & terræ?

Fugiebat quondam Jacob à facie fratris sui Esau. Itinere fatigatus quodam confedit in loco, ubi dehescente nequaquam potuisset, si Esau supervenisset. Quid egit tunc Deus? Ut ostenderet, quanta eum ejusdem cura maneret, ipsi Cælum aperuit: Viditque scalam, & cacumen illius tangens cælum. Quasi diceret: En palatium, & asylum, ô Jacob. Sed, ô Domine, quis ascendere potest? En scala, en Angeli, en egomet, qui manum porrigam, ut te recipiam, teque apertis complectar brachiis. Erat innixus scalar, inquit Hieron. ut lassus manum porrigeret, ut ascendentes suo ad laborem provocaret affectu. Quasi diceret: Quid? Domo discessisti? En Cælum. A proprio fratre fugatus, fratrem reliquisti? En Angeli. Exterus es absque patre, & matre? En ego. Times? Scande, ut vel in meo sinu te abscondam. Ego ero custos tuus, quocumque porrexeris. Qui habitat in adjutorio Altissimi, in protectione Dei caeli commorabitur.

De fiducia Dei in tribulationibus.

PUNCTVM XXVIII.

Gen. 15. Hebr. Alciat. in Hebr.

Fiduciam hanc in adversis suavit Deus Abraham. Ego, inquit, protector tuus sum. Hebr. Ego scutum tuum. q. d. Confide, quia ego protectio tua sum, ego scutum tuum sum. Memini hoc loco emblematis illius militis, qui cum fuerit scuto optimè protectus in terrâ, eodem, carens naviculâ, flumen traiciens, inquit: Cum premeretq; solo, cum premeretq; salo ob id in eo totam quasi suam locarat fiduciam, Miles erat. O quàm melius, si quod de materiali dixit, hoc divini adaptasset protectionis scuto! Ego scutum tuum, quo terra, marique tutus discrimina vitales omnia. Cum premeretq; solo, cum premeretq; salo, hoc scutum meum, spes mea, fiducia mea in terrâ, & in mari.

Psal. 45. Hebr.

Davidis fiducia in Deum.

Ut id dignoscere David! Deus noster refugium, & virtus, adjutor in tribulationibus, qua invenerunt nos nimis. Hebr. Deus nobis spes, protectio, asylum, hospitium, refu-

Psal. 10.

Psal. 56.

Isa. 1. Hebr.

Deus super palatium, & asylum.

Gen. 28.

Deus promissus protector suorum.

Hieron. ep. ad Iulianum.